

Satakuntalainen juhlakirja.

Satakunta. Kotiseutututkimuksia XIV. Julkaissut Satakuntalainen osakunta. Vammala 1948. 337 s.

Viime vuoden syyspuolella ilmestyneen Satakunta-julkaisunsa XIV niteen Satakuntalainen osakunta on omistanut 16. syyskuuta 1948 60 vuotta täyttäneelle kunniajäsenelleen, suurelle kirjailijamestarillemme F. E. Sillanpäälle. Häneen ja hänen tuotantoonsa liittyvät juhlakirjan neljä ensimmäistä kirjoitusta, joiden tekijät ovat EDWIN LINKOMIES, JALMARI JAAKKOLA, HELMI VIRTARANTA ja ILMARI KOHTAMÄKI. ← KUSTAA VILKUNA on teokseen kirjoittanut Hämeenkyrön kirkossa olleesta ns. Kyrönsarvesta. — NIILLO VALOSEN kirjoitus »Vähän kyröläisistä lappa-

laismuistoista kiinnittää mm. huomiota parin lapista lainatuksi arvellun, Peräpohjolan murteessa tunnetun sanan, nim. substantiivin *palas* 'jäniksen polku' ja verbin *kaitua* 'etääntyä, poistua, väistyä', esiintymiseen Kyrönseudun murteessa. Kirjoittaja arvelee sanain olevan jätettä välittömistä paikallisista kosketuksista lappalaisten kanssa, ehkäpä muistoja suomalaisiin sulautuneen lappalaisen väestön kielestä. — PERTTI VIRTARANTA käsittelee kirjoituksessaan eräitä Satakunnan paikannimiä, nim. tyrvääläistä kylännimeä *R u o k s a m o* (keskiaikaisten kirkontilien kirjoitustapojen perusteella < **ruokosema*), talonnimiä *J o u d i* (Ikaalisissa) ja *J o u t i* (Hämeenkyrössä; kumpikin murteessa *jouli*; vanhojen maakirjojen kirjoitustapojen perusteella < **joutsu*) sekä Suoniemen paikannimistöön kuuluvaa viljelysmaan nimeä *P a l a n k o r p i*, jota kirjoittaja väitöskirjassaan epäillen on pitänyt niihin tapauksiin kuuluvana, joissa alkup. *-*ð*-:n edustajana Suoniemen pitäjän kansankielessä satakunta vuotta sitten vielä yleinen *-l-* on säilynyt; tämän arvelunsa hän nyt toteaa oikeaksi, sillä isonjaon toimituskirjoissa v:lta 1782 on kirjoitusmuoto *P a d a n k o r p i*. — Muista kirjoituksista mainittakoon vielä EINO ARVELAN »Itä-Ikaalisten kansanomaisista rakennuksista», REINO ALASEN »Torpparilaitoksen kehitys Parkanossa» ja PEKKA KATARAN »Tyrvään Kataran torppareista».

Reino Peltola.